

Sait Faik'in Durum Hikâyecisi Kimliğine "Uzun Ömer" Hikâyesi Üzerinden Bir Bakış

Ertan YILDIRIM
Çorum Ölçme Değerlendirme Merkezi
ertan.yildirim@hotmail.com
ORCID ID: 000-0001-8893-3136

Araştırma Makalesi

DOI: 10.31592/aeusbed.1317314

Geliş Tarihi: 20.06.2023

Revize Tarihi: 29.09.2023

Kabul Tarihi: 11.10.2023

Atf Bilgisi

Yıldırım, E. (2023). Sait Faik'in durum hikâyecisi kimliğine "Uzun Ömer" hikâyesi üzerinden bir bakış. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(3), 860-872.

ÖZ

Sait Faik Abasıyanık, Cumhuriyet Dönemi Türk hikâyeciliğinde durum hikâyesi geleneğinin en önemli temsilcilerindendir. "İpekli Mendil" (1926) ile başlayan yazma serüveninde Abasıyanık, humanist yaklaşımı ve insanı merkeze alan anlayışıyla hikâye türünün Türk edebiyatındaki yerini sağlamlaştırarak yazarlardandır. Kaleme aldığı modern ve özgün hikâyeleriyle hem döneminde hem de günümüzde geniş bir okur kitlesine seslenen yazar, hikâyelerini anlattığı kahramanların orijinal yanlarını ortaya çıkarmadaki başarısı ile de dikkat çeker. İstanbul hikâyecisi olarak da adlandırılan yazarın eserlerinde İstanbul'un canlı sosyal hayatını ve yaşama tutunma çabasındaki her tür insanı bulmak mümkündür. Bu bağlamda çalışmaya konu olan "Uzun Ömer" hikâyesinde de tespit edildiği üzere Türk hikâyesine konu ve yazma rahatlığı getiren yazar, İstanbul'un Galata Köprüsü'nde normalin üstünde boyuyla herkesin dikkatini çeken Ömer Özkan'ın, bir piyango satıcısının, yaşamından okura kısa bir kesit sunar. Hikâyenin tipik bir durum hikâyesi örneği olduğu örneklerle belirginleştirilen çalışmada ayrıca Sait Faik'in insan sevgisi temelinde dezavantajlı insanların hayata tutunma çabalarını, hayatın olağan akışında yansıttığı gerçeği de edebi metin anlamlandırması yönteminin verileri doğrultusunda çalışmada vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sait Faik Abasıyanık, durum hikâyesi, Uzun Ömer, yaşama sevinci.

A Look at Sait Faik's Situation Storyteller Identity Through the Story of "Uzun Ömer"

ABSTRACT

Sait Faik Abasıyanık is one of the most important representatives of the situation story tradition in Turkish storytelling in the Republican Period. Abasıyanık, in his writing adventure that started with "İpekli Mendil" (1926), is one of the writers who consolidated the place of the story genre in Turkish literature with his humanist approach and human-centered understanding. Addressing a wide readership both in his period and today with his modern and original stories, the author draws attention with his success in revealing the original sides of the heroes he tells his stories. It is possible to find the vibrant social life of Istanbul and all kinds of people trying to hold on to life in the works of the author, who is also called the Istanbul storyteller. The author, who brings the subject and writing comfort to the Turkish story, as determined in the story of "Uzun Ömer", which is the subject of the study, offers the reader a short section from the life of Ömer Özkan, a lottery seller, who attracted everyone's attention with his above-normal height on the Galata Bridge of Istanbul. In the study, which is presented with examples in which the story constitutes a typical example of a situation story, the fact that Sait Faik reflects the efforts of disadvantaged people to cling to life on the basis of human love is also emphasized in line with the data of the literary text interpretation method.

Keywords: Sait Faik Abasıyanık, situation story, Uzun Ömer, joy of life.

Giriş

İnsan, akıllı bir canlı olarak her çağda varoluşunu anlama / anlamlandırma çabası içerisinde olmuştur. Bu çabanın estetik araçlarından biri olan yazma eylemi de insanı düşünmeye ve üretmeye sevk eder. İnsanlık mirasına katkı sunan bu üretimlerin en özel yanlarından biri ise an'ı geleceğe miras bırakmasıdır. Bir yazın türü olarak hikâye de olmuş ve olması muhtemel olayları konu olarak seçmesi, insan hâllerine ve sosyal hayata odaklanması yönüyle öne çıkar. Zira sanatın etki alanı sadece konu ettiği kahramanlar ve olaylarla sınırlı değildir. Özelden genele, yerelden evrensele uzanan geniş bir yelpazede hayatı kuşatır. Bu yönüyle sanatsal üretimler evrensel nitelikleriyle öne çıkarlar.

Bugünkü sanatsal forma Batı referanslarıyla ulaşan hikâye, "Avrupa edebiyatında genel olarak 19. yüzyılda yaygın türdü(r), 19. Yüzyılda (da) en kalıcı örneklerini ver(ir)" (Aytaç, 2019, s.9). Modern hikâye, Türk yazın hayatına ise Tanzimat Dönemiyle girmiştir. Çeviriler ve ilk denemelerle olgunlaşma süreci yaşayan hikâye, farklı anlatım yöntemleriyle gelişmiştir. Bir olayın merkezde olduğu giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan olay hikâyesi Ömer Seyfettin ile mesafe kat ederken bir olaya yer vermekten ziyade bir durumu ifade eden ve okurun dikkatini duygu, düşünce ve diyaloglara yönelten aynı zamanda hayal gücüne de hitap eden durum hikâyesi Memduh Şevket Esendal ve Sait Faik Abasıyanık ile belli bir forma kavuşmuştur. Rus yazar Çehov'un başı çektiği durum hikâyeciliği, izlenimlerin ön plana çıktığı bir yapı da arz eder. Okurdaki merak duygusu ise olayın karmaşasının çözümünde değil seçilen 'an'ın veya karakterin farklı özelliğiyle günlük yaşamdaki yeri ile yaratılır. Okuru meraklandırmaktan ziyade günlük hayatın akışı içerisinde pek de dikkat edilmeyen unsurlar öne çıkarılır. Sait Faik, hayatın bir kesitine odaklandığı bu tarz "Öyküdeki ısrarıyla, bu türün edebiyatımızda yerleşmesinde, sevilmesinde, saygınlık kazanmasında öncü rol oynamış(tır)" (Tosun, 2018a, s. 42). Ayrıca Sait Faik, hikâyeye getirdiği konu genişliği ile de hikâyeyi kalıplardan kurtarmış görebilen için hayatın her anının bir gizem ve mucize taşıdığı gerçeğini eserleriyle somutlaştıran bir vizyon ortaya koymuştur. Hikâyeyi gereksiz ayrıntılardan ve kurgusal düzenden kurtaran Sait Faik, kısa ve şiirsel anlatımıyla da hikâyede özgün bir yaklaşım ortaya koyar. Özellikle hastalığı neticesinde ölümle yüzleşmesi onun hikâye anlayışına farklı bir boyut kazandırır. "...ruhunu avutma arzusu, onu daha önceki yazarların fazla dikkat etmediği sıradan insanların yaşayışına yöneltilir. Büyük şehrin arka sokaklarında basit, bazen hüzünlü ama renkli bir hayatı olan küçük adamı anlatmak ve bu adam gibi bohem bir hayatı yaşamak onun hikâyede olgunluk döneminin başlangıcı olur" (İslam, 2006, s.333). Kendine özgü yalın, canlı, diyaloglarla zenginleştirilmiş anlatma biçimiyle Sait Faik, okura hayatın ritmi içinde nefeslenme fırsatı sunarken kendisinden de bir şeyler bulacağı bir okuma lezzeti sunar.

Toplumun içinden hayata ve olaylara bakabilen Sait Faik, gözlem gücünü öne çıkardığı hikâyeleriyle aynı zamanda Türk insanından yola çıkarak evrensel bir ufku yakalayabilmiş sanatçılardandır. Bu bağlamda Sait Faik Abasıyanık, yazarken insanı, sadece insanı temel alır. İnsanları kalıplara hapsedmez. Onların milliyeti ve ideolojileriyle ilgilenmez. Hayatın akışı içinde dikkatini çeken insanları samimi bir dille kendini de yer yer olaya dahil ederek izlenimci bir anlayışla okurla paylaşır. Bu nedenle Sait Faik'in hikâyelerine konu ettiği insanlar, sıradan, doğal, yalnız ve garip kimlikleriyle dikkat çekerler. Kahramanlarıyla bütünleşen onların yaşamından bahsederken aslında kendinden bahseden Sait Faik, hayatın doğallığı ve sürprizlere açık yönüyle hikâyeyi birleştirmiş durum hikâyesine yeni bir boyut kazandırmıştır. Bu nedenle "Sait Faik'in cümlelerinde kurgusallığın en küçük bir belirtisine rastlayamayız. Her söz, yaşamdaki olağanlığıyla kullanılmıştır" (İleri, 2008, s.17). Kendi avare yaşam anlayışını hikâye kahramanlarının yaşamlarıyla başarıyla örtüşüren yazar, insan sevgisini anlatımının başat unsuru olarak kullanır. İstanbul hikâyecisi olarak tanınan Sait Faik, bu anlayışla "...büyük şehir insanının yalnızlığını anlatan tasvirici gerçekçi hikâyeyi geliştirerek yeni bir yolun öncülüğünü yap(mıştır)" (İslam, 2006, s.333). Çalışmaya konu olarak seçilen Sait Faik'in "Uzun Ömer" hikâyesi de Sait Faik hikâyeciliğinin izlerini taşıyan hayatın sürprizlere açık tarafına denk düşen hayata bir yerinden tutunmayı başarmış bir kahramanın, "Uzun Ömer" in hikâyesidir.

Sait Faik Abasıyanık ve Hikâye Kişisi

Sait Faik Abasıyanık, hikâyelerini kurarken önceden düşünmez. "Herhangi bir yerde gözü birine takılır ve onunla ilgili düşünmeye başlar... Ardından, kahraman olarak seçtiği bu kişiye özgü bir dünya yakıştırır" (Tosun, 2016, s. 120). Tüneldeki Çocuk (1955) kitabının 83. sayfasında 1947 ile tarihlenen "Uzun Ömer" hikâyesinde de yazar, Türkiye'de boyunun uzunluğuyla gündem olmuş, gazetelere yansımış Galata Köprüsünde piyango satıcılığı yapan Ömer'in hikâyesini anlatır. Sait Faik, "Uzun Ömer" hikâyesini röportaj şeklinde kurgulamıştır. Bir durum hikâyesi formunu taşıyan eserde dolayısıyla serim, düğüm, çözüm bölümleri yer almaz. "Uzun Ömer", bir vaka değil; insan hikâyesidir. Sait Faik'in bu hikâyesinde durum hikâyesi kavramı içindeki "portre öykü" yaklaşımını benimsediği kabul edilebilir. Zira "Bu tür öyküler belirgin bir olay ya da durumu içermez... Anlatının asal amacı ele alınan tipi saydamlaştırmak, onu okura tanıtmaktır" (Yivli, 2016, s. 89). Bu yaklaşımla

Sait Faik'in hikâyede okurun merak duygusunu da hikâye kahramanının boyu itibarıyla öyle her yerde görülemeyecek bir fiziksel yapıya sahip olmasıyla sağladığı varsayılabilir.

Gerçek bir yaşam öyküsünün konu edildiği hikâyede Uzun Ömer (Ömer Özkan), Bilecik'in Abbaslık (Abasıyanık, köyün adını hikâyede "Abbaslı" olarak vermiştir.) köyünden İstanbul'a gelip yerleşmiş dönemseller olarak ülkenin en uzun insanı olarak kabul görmüş bir kahramandır. Boyunun uzunluğu, Bilecik halkı arasında şöyle bir rivayete dayandırılır: "Bir gün yoksul ailesinin kapısını ak sakallı bir ihtiyar çalar ve Allah rızası için bir parça ekmek ister. Annesinin ekmekle birlikte evdeki yiyeceklerden de vermesi üzerine ihtiyar, 'Allah sizden razı olsun, evinizde kıtlık olmasın, çocuğunuza iyi bakın.' diye bir duayla teşekkür eder. Annesi eve girdiğinde bütün kapların yemek dolu olduğunu görür. Zamanla bu yemekler tükenir; fakat Ömer'in boyu gittikçe uzar (Topseven, 2021). Ömer'in İstanbul'a gelişi de ilgiyle karşılanmış dönemin Akşam Gazetesi 1 Mart 1938 tarihli baskısının 5. Sayfasında Uzun Ömer'i: "Bilecikli Mehmed oğlu Ömer adında biri İstanbul'a gelmiştir. Ömer Türkiye'nin en uzun boylu adamı sayılabilir. Boyu 2 metre 20 santimetredir. Ömer idman yaparak pehlivan olmak istiyor... Ömer 17 yaşındadır ağırlığı 140 kilodur" şeklinde haber yapmıştır. Uzun Ömer, ayrıca II. Dünya Savaşı sebebiyle yaşanan kıtlık vesilesiyle ekmeğin karneyle kişi başı 300 gr verildiği dönemde İstanbul Valisi Lütfi Kırdar'a istihkakının artırılmasına yönelik verdiği dilekçe ile de gündeme gelir. Valiliğin açıklaması 15 Mart 1942 tarihli Son Telgraf Gazetesine şöyle yansır: "Ömer'in bu müracaatı dikkate alınarak anormal cüssesinin ihtiyacı olan ekmek kendisine temin edilmiştir. Herhangi bir işte çalışmasına imkân olmayan bu dev cüsseli adam piyango bayiliği yapmağa karar vermiştir." Sunay Akın da "Bir Çift Ayakkabı" kitabının "Galata Köprüsü'ndeki Boyacı Sandıkları" bölümünde Uzun Ömer'e şu şekilde yer verir: "Ömer Özkan 4 Şubat 1960 tarihinde, insanlara hep yukarıdan baktığı gözlerini 38 yaşında hayata kapasa da 58 numara olan ayakkabıları, Galata Köprüsü'nde uzun yıllar sergilenir" (Akın, 2011, s. 38). Sait Faik'in hikâyesine konu olan Uzun Ömer, alıntılarda da görüldüğü üzere İstanbul halkında iz bırakmış bir insandır.

Yazar, durum hikâyesinin bir özelliği olarak bir konuya sahip olmayan "Uzun Ömer" hikâyesini, Ömer'in fiziki bir tasviri ve onun karakterinin güzelliğini öne çıkaran cümlelerle başlatır: "En uzunumuzdan bir metre daha uzun, en genişimizden yarım metre daha geniş, en şişkomuzdan 150 kilo daha ağır bir adam yaşıyor içimizde. Bereket, en kötümüzden daha kötü, en nankörümüzden daha nankör, en akıllımızdan iki misli daha akıllı değil! Yoksa hâlimiz nice olurdu? Aksine en iyimizden en kendi hâlimemizden beş defa daha iyi, daha mütevazı..." (Abasıyanık, 1984, s. 83). Uzun Ömer'in İstanbul'daki yerine de temas eden yazar, mekânla kişiyi özdeşleştirici bir yaklaşım sergiler: "Şu bizim Galata Köprüsü bir de nerede var acaba? ...Dünyada misli menendi olmayan bu köprünün altında, tavanı bize göre değil ama şu yukarıda sözü geçen adama göre basık bir dükkânda bir piyango satıcısı yaşıyor: Bay Ömer Özkan. Özkan soyadından çok, Uzun Ömer ismi ile anılan bu genç adamı hemen her İstanbullu, her İstanbul'a gelen taşralı Haydarpaşa vapurundan Köprü'ye ayak basar basmaz durup hayretle seyrederek. Küçük çocuklar saatlerce, kovuluncaya kadar önünde durup kendilerinden, babalarından, ağabeylerinden ikiler, üçler, dörtler kere büyük, muhteşem bu adamı seyrederek. Doğrusu, şaşkınlıkla seyretmeğe değer bir adam" (Abasıyanık, 1984, s.83). Bu ifadelerle Sait Faik, Uzun Ömer'in dönemseller olarak İstanbul'un sembollerinden biri olduğuna dikkat çeker.

Sait Faik, cüssesinin büyüklüğüyle ruhunun inceliği tezat oluşturan Uzun Ömer'i günlük yaşamın doğallığı içinde merak duygusu temelinde ele almıştır. Bu durumu hikâyede: "Fakat onu görünce durup hayran hayran seyretmeye de can ister. Biz gazeteciler de çocuklar gibiyiz. Yalnız çocuklar gibi olsak yine iyi. Çocuklardan da beteriz. Yalnız seyretmekle kalmaz, merakımızı gidermek için yanına sokulur, konuşuruz da" (Abasıyanık, 1984, s. 84). ifadeleriyle ortaya koyar. Yazar, hikâyesini de Uzun Ömer'in cevaplarıyla paralel olarak onun yalnızlığı, hayata verdiği anlam, yaşadığı zorluklar ve insanların ona karşı olan tutumları çerçevesini oluşturur. Uzun Ömer'in fiziksel büyüklüğü ayrıca bir maliyet meselesidir. Yazar bu durumu: "Bir adam düşünün ki, kendisine bir elbise yapacağını zaman 8 metre kumaşa ihtiyacı vardır. Bu düşündüğünüz adamın bir pabucu 150 liraya yapılabilir. (Ne naylon, ne de altı kauçuktur bu ayakkabının). En alelade elbise 500 liraya mal olur ona" (Abasıyanık, 1984, s. 83). sözleriyle belirginleştirir.

İçinde hikâye saklayan insanı bulmanın yazarın görevi olduğuna inanan Sait Faik Abasıyanık, Uzun Ömer'e bir haberci gözüyle yaklaşır ve hikâyesine konu ettiği Uzun Ömer'e okurun da aklına gelebilecek muhtemel soruları, üstenci yaklaşımdan uzak bir şekilde sorarak hikâyeyi kurgular. Bir sohbet havası içerisinde ilerleyen hikâye bu yönüyle okurla içtenlikli bir bağ kurar. Bu yaklaşımla yazar, Uzun Ömer'i okura ayrıntılarıyla tanıtmaya imkânına da kavuşur:

“-Ömer Efendi çok mu yersin?

-Size göre çok sayılır ama cüsseme göre az.

...

-Nereლისin?

-Bilecik'in Abbaslı köyünden.

-Büyüme ne zaman başladı sende?

-Ben hatırlamıyorum. Bizimkiler kimi beş yaşında başladı diyor, kimi on iki, on üç yaşında Köylü kısmı ne bilsin yaşını” (Abasıyanık, 1984, ss. 84-85).

Okur, Uzun Ömer'in cevaplarından uzun boyunun hormonal bir hastalıktan kaynaklandığını, hayatta haksızlıklara uğradığını, boyunun iki metre yirmi beş santim olduğunu, yüzünün ve kalbinin yumuşaklığını, Uzun Ömer'in yalnızlık çektiğini ve uygun bir eş aradığını öğrenir. Boyunun anormalliğine karşın her insan gibi hayalleri olan Ömer, yaşamda pek karşılığını bulamasa da mücadelesini sürdürmektedir. Hayata bu iyimser bakış, duygusal ifadelerle Sait Faik'in cümlelerine yansır: “Gözlerini yüzüme kaldırdı. Öyle munis, öyle çocuk, öyle tatlı, öyle bir insan gözleri ki, görüp de tabiatın fena bir oyun oynamak için bu insanı seçmesine karşı isyan duymamak imkânsız” (Abasıyanık, 1984, s. 85). Sait Faik, hikâyede Uzun Ömer'i onun yalnızlığını, farklılığından dolayı yaşadığı olumsuzlukları ifade ederken empati duygusunu ön plana çıkarır. Bu yönüyle yazar, kendisinin yaşamdaki zorluklarına da bir bakıma göndermelerde bulunur. Bu anlayışla yazar aynı zamanda durum hikâyelerinde sıkça kullanılan iç çözümleme yöntemini kullanarak okurun Uzun Ömer'e duygusal olarak da yakınlaşmasını sağlamıştır. Çünkü iç çözümlemede okur, kahramanın “aklından geçenleri, duygularını, kaygılarını, araya giren yazarın aracılığıyla öğrenir(r)” (Moran, 2011, s. 77). İç çözümleme, okurun kahramanı anlaması ve onun hakkındaki bilgilerini artırması bakımından da önemli bir tekniktir. Sait Faik, bu teknikle diğer insanların yanında dev gibi görünen ancak yüreği sıcacık bu insanla okuru yüz yüze getirerek Uzun Ömer'in dramını ortaya koyar.

Uzun Ömer'in fiziksel anormalliği onun toplum içinde kaybolmasının önüne geçmiş onu, işaretlerle gösterilen ayrıksı ve yalnız bir insana dönüştürmüştür. Uzun Ömer'in fiziksel farklılığının doğurduğu yalnızlık hissi onu rahatsız eder. Çünkü sosyal bir varlık olan insan, sosyal bir çevreye gereksinim duyar. Bu ihtiyaç, insanın varoluşsal gereksinimlerini tatmin için gereklidir. Ayrıca yalnız insan, kendini dışlanmış ve amaçsız hisseder. Bu yaşam algısı, kişinin mücadelesine ve yaşama sevincine de yansır. Seçilmemiş bu yalnızlık, insanlardan uzak kalmanın hüznünü ve çaresizliğini de içinde taşır. “Bu duygu değeri; kimi zaman hayatın içerisinde bir başına yol almak zorunda kalan bireyin tabii yalnızlığı, kimi zaman melankolinin sürüklediği umutsuzluk, kimi zaman da sevgisiz kalplerin kişiyi kendinden uzaklaştırması ve ‘boşluk’a terk etmesi şeklinde çıkar karşımıza” (Tüzer, 2018, s. 101). Fakat seçilmiş yalnızlık, bambaşka bir tercihtir. Yaratıcılığa kapı aralayan bir öz taşır içinde. Bu bakış açısıyla yaratıcı yalnızlık için “gelecek zamana, istikbale, bekleyişlere ve umuda açık” (Borgna, 2020, s. 21) olumlu bir tercihi işaret eder denilebilir. Uzun Ömer'in yalnızlığı hikâyede sosyal yalnızlık olarak da adlandırılabilir. “...sosyal ya da ilişkisel yalnızlık bireyin kendini bir topluma, gruba ait hissedememesi ve yaşadığı toplumda kendini yabancı hissetmesi olarak tarif edilir” (Yaşar, 2007, s. 238). Bu yabancılaşma aynı zamanda insanı içine kapanmaya ve umutsuzluğa sürükleyebilir.

“Örnek okur” titizliğiyle hikâyeye bakıldığında yazarın hikâyede Uzun Ömer'e yakın ve samimi bakışında kendi yalnızlığının izleri sezilir. Bu bağlamda Sait Faik'in toplumla uyumlanmasından kaynaklı yalnızlığını, Uzun Ömer üzerinden okurla paylaştığı varsayılabilir. Zira, Sait Faik de hayatı boyunca toplumla çatışma içinde olmuş, çevresine intibakta zorlanmış, toplumsal baskıya tahammül edememiştir. Sait Faik'in bu uyumsuzluk hâli eserlerinde kendini gösterir. Kabul edilebilir ki “Sait Faik'in “küçük insanlar”ını ve anlatıcılarını bütün yönleriyle ele almak, yazarın kendi “ben”ini fethetmekten geçmektedir, dolayısıyla da muharririn yaşam hikâyesini ve mizacını

görmezden gelmek onun “küçük insanlar”ını ve anlatıcılarını eksik tarif etmemize sebep olacaktır” (Gemili, 2018, s. 182). Bu anlayışla Sait Faik’in kaleme aldığı hikâyelerde seçtiği kahramanlarla kendini de açık ettiği düşünülebilir. Sait Faik, eserlerini oluştururken yalnızlığından beslenmiş bir yazardır. Bu bağlamda Sait Faik’in de fiziksel özelliklerinden kaynaklanmasa da hayata bakışındaki farklılıklarla, çevresindeki insanlara rağmen, yalnız bir yazar olması hikâyenin değerlendirmesinde önem taşır. Çünkü “Yalnızlık kiminde bitirici bir fonksiyon kiminde de üretici bir zenginlik olarak dışlaşır” (Tosun, 2019, s. 104). Fakat Sait Faik’in yalnızlığı, Uzun Ömer’in yalnızlığından farklı olarak seçilmiş bir yalnızlık olarak belirir. “Tek başınalık” olarak da adlandırılan bu yalnızlığın Sait Faik’e olumlu katkılar sunduğu varsayılabilir. Zira yalnızlık, avarelik yazarın sokaktaki insana dikkatini artırmış gözlemediği “küçük insan” hikâyelerini Türk edebiyatına kazandırmasına vesile olmuştur. Çünkü “Yalnız olanla olmayan adeta aynı dünyada bulunmaz diyebiliriz çünkü ruh hâlindeki farklılık dünyayı, birbirini ve içinde buldukları durumu farklı deneyimlemelerine neden olur” (Svendsen, 2019, s. 57). Bu yaklaşım tarzı da dünyayı ve insanları algılamada farklılık ve özgün yaratıcılık olarak kendini gösterir. Sait Faik’in hayatı doğal akışı içinde, şiirsel bir dille aktarabilmesinde ve özgün eserler meydana getirebilmiş olmasında yaratıcı yalnızlığının payı bu nedenle yadsınmaz. “Uzun Ömer” hikâyesi de bu örneklerin en çarpıcı olanlarından biri olarak ön plana çıkar. Boyunun uzunluğu yaşam konforunu bozsa da Ömer, çalışarak, işi vasıtasıyla sosyalleşerek kendi farklılığını aşmaya, yaşama tutunmaya çalışır. Yazarın hikâye boyunca okura hissettirdiği gibi yalnız insanlar, kendilerini güvende hissedecekleri, yaşamlarına anlam katacakları bir değer aramaya meyillidirler. Çalışmak, insanların arasına karışmak, umudunu canlı tutmak bu yönelimin belirginleştiği çabalarıdır. Çünkü “Her şeyden önce, yalnızlık öylesine acı veren ve ürkütücü bir duygudur ki, insanlar bu duyguyla yüzleşmemek için her türlü çabayı gösterirler” (Geçtan, 1990, s. 83). Çünkü paylaşılmayan bir yaşamın mutluluk getirmesi beklenemez.

Uzun Ömer’in hikâyesinin geçtiği mekân, İstanbul’un simge yapılarından Galata Köprüsü’dür. Eminönü ve Karaköy’ü birbirine bağlayan köprü, Haliç üzerine yapılmıştır. Çok farklı mesleklerin faaliyet gösterdiği, farklı kültürlerden insanların gelip geçtiği hikâye mekânı, renkli, eğlenceli ve bir o kadar da hareketli bir yapı arz eder. Uzun Ömer de dev cüssesi ile bu yapının hiç kuşkusuz en ilgi çekici figürüdür. Köprü’nün dönemsel simgelerinden olan Uzun Ömer, hatırı sayılır bir üne sahiptir. Ömer’in durumuyla yaptığı iş arasındaki örtüşüm de hikâyede dikkat çeker. Çünkü Ömer’in aşırı büyüme hastalığı gibi piyanganonun bir alıcıya çıkma ihtimali de hayatta çok nadir görülür. Ayrıca bilet alanlar kendilerine ikramiye çıkma ihtimallerinin çok zayıf olduğunu bilseler de Uzun Ömer gibi gelecek günlerin iyi olacağı düşüncesiyle hep bir umudun peşinden koşarlar.

Sait Faik’in İstanbul hikâyecisi olduğu ve insan sevgisini önceleyen bir anlayışa sahip olduğu düşünüldüğünde “Uzun Ömer” hikâyesi, yazarın sanat anlayışıyla koşutluk arz eder. Sait Faik, “Öykülerinde gündelik yaşamımızda varlıklarını bile hissetmediğimiz insanların sıradan yaşamlarını, “tutunamayanları”, bir köşeye itilmişleri” (Tosun, 2018b, s. 71) ele alır. Bu anlayışla yazar, anlatılarındaki konu zenginliği ve geniş insan kadrosuna yaslanan hikâyeleri ile sokağın sesini okura duyurmuştur. “Sait Faik, hikâyelerinde “...dış görünüşü ve sosyal durumu dolayısıyla hakir görülen insanlara, balıkçılara, işçilere ve zavallılara yakın bulur, onları sever ve onların içinde yaşar” (Kaplan, 2019, s. 234). Uzun Ömer de yaşamın içinde boyunun anormalliğiyle sıradan yaşamın kuralları dışında kalarak sorunlar yaşayan ve insanların rahatsız edici bakışlarına maruz kalan bir “tutunamayan”dır. İstanbullular ve İstanbul’a gelenler Haydarpaşa’dan köprüye gelir gelmez Uzun Ömer’i hayranlıkla seyrederek. Bu seyretme işine alışkın olan Ömer, bu durumun uzamasından rahatsızlık duyar. Fakat yine de nezaketinden asla taviz vermez. Dezavantajlı bir insan olarak Uzun Ömer, insanlarla olan ilişkisinin ve kurduğu dostlukların onu hayata bağlamadaki rolünün farkındadır. Çünkü: “Her insan dünya ile bir alışveriş hâlinindedir. Fizyolojik gereksinimlerinden ruhsal tıkanmışlıklarına kadar her türlü ihtiyacını insan, bu dünya üzerinde elde etmeye; maddi varlığıyla birlikte metafizik bütünlüğünü de her an yeni alışverişleri deneyimlediği yine bu dünyada tamamlamaya çalışır” (Tüzer, 2020, s. 261). Bu bağlamda hikâye kahramanı da boy anormalliğinin ona hissettirdiği olumsuz ruh hâlinde çalışarak toplumsal yaşamla bağ kurarak sıyrılmayı başarmıştır. Çünkü “... en zor şartlarda bile insanın yaşamda kalmasına, hayatında anlam olduğuna yönelik bilgisinden daha fazla yardımcı olabilecek başka bir şey dünyada yoktur” (Frankl, 2021, s. 103). Kaçınılmaz olarak insan, dünyada yaşamını kıymetlendirecek bir anlama ihtiyaç duyar.

İsteklerinin bir sınırı olmayan insanoğlu için elindekilerle yetinmeyi bilme insanı mutlu edebilir. Mutluluk, bu bağlamda iyimser bir bakış ve mutlu olmayı isteme ile doğru orantılı gelişir. Var olanla mutlu olmaya çalışma motivasyonu insanı olumsuzluklardan uzaklaştıran bir rol oynar. Bu motivasyon Heidegger'in ifadesiyle "fırlatılmış" olduğu yaşamda insana bir rahatlık ve bir sığınak imkânı verir. Hikâye kahramanı Ömer Özkan nam-ı diğer Uzun Ömer, her türlü menfi etkiden sıyrılarak boyunun normalin üstünde olmasına aldırış etmeden günü somut gerçekliğiyle yaşamayı öğrenmiş bir kahramandır. Bu şekilde mutluluğu hak etmek için çalışan, iâşesini kazanan, olumlu duygular oluşturan Uzun Ömer, emekçi kimliğiyle yaşamın içinde olmaya devam eder. Zira tüm olumsuzluklara rağmen yaşama sarılmak, zamanın akışına kendini bırakmak mutluluk arzusunun göstergeleridir. John Berger: "Düşündüklerimiz ya da inandıklarımız nesnelere görüşümüzü etkiler" (Berger, 2018, s. 8). savını öne sürer. Dolayısıyla dünyaya iyimser bir ruh hâliyle bakan hayat gâilesini içselleştirmiş ekmeğini kazanmanın keyfini yaşayan Uzun Ömer de mutluluğun yolunu kendince bulmuştur. Hem de kendisini şehir şehir dolaştırıp parasını yiyen onu dolandıran ve kendisine uzun uzun bakıp rahatsız edenlere rağmen. Ömer'in durumundan yola çıkarak toplumsal bir soruna da temas etme ihtiyacı duyan yazar: "O kadar büyüklük budalaları var ki şu dünya yüzünde kendini büyük görenlere bu oyunu oynamalıydı tabiat. Bu mütevazı, bu sessiz, bu köyünde orak biçip koyunlarını bayıra salmak için doğmuş adama ne diye ilişmiş?" (Abasıyanık, 1984, s. 85). sorusunu sorarak Uzun Ömer'in durumunun hayatın adaletsizliğinin bir göstergesi olduğunun altını çizer.

Sait Faik, ayrıca hikâyelerinde cinselliğe çokça vurgu yapan yazarlardandır. Farklı cinsel eğilimlerinin varlığı da bilinen yazarın hemen hemen bütün hikâyelerinde cinselliği çağrıştırmacı unsurlar göze çarpar. Ona göre insanın hayatta mutlu olması, cinsel arzularını tatminden geçer. Doyurulamayan cinsellik ise yazara göre insanı huzursuz ve mutsuz yapmaktadır. Sait Faik'in toplumla uyumsuzluğunda, sıradan insanların arasında kaybolma isteğinde ve yalnızlığında kendi cinsel kimliğini ortaya koyamamasının rolü yadsınamaz. Bu nedenle yazar, mutluluk arayışındaki Uzun Ömer'e de karşı cinsle ilişkisini sormaktan geri durmaz:

"- Ömer efendi bir şey daha soracağım ama...

- Biliyorum soracağın şeyi! - dedi.

- Güzel, temiz, iyi gözleri suratının bir tarafında duruverdi:

- Kadınlardan açacaksın değil mi?"

...

-Ben de kendi halinde bir kadınla evlenmek isterim. Hem doktorlar da izin veriyor.

...

- Şöyle hiç gözüne kestirdiğin var mı?

- O yok işte. Yüzüne bakmam onların ki. Çoğu fena fena şaka yapıyorlar. Gelip 'Ne zaman evleneceğiz Ömer ağabey?' diye alay ediyorlar. Böyle söyleyenlerle, sanki razı olsalar ben evlenir miyim?" (Abasıyanık, 1984, s. 86).

Uzun Ömer'in cevaplarından onun evlenmek istediğini fakat onun özel durumunu kabullenecek eş bulmanın zor olduğunu anlarız. Yalnız biraz sonra elinde paketler dükkâna giren genç ve güzel hanıma Ömer'in ilgisi ve heyecanlı hareketleri yazarın dikkatinden kaçmaz:

"-Ömer efendi, şu paket biraz dursun sizde, dönüşte alırım.

Ömer kaşlarının üstünden hanıma, yan gözle bana baktı. Kıpkırmızı kızardı. Hanım da güzel mi güzeldi. Ömer'in yüzünden, kaçamak bakan gözlerinden hasrete benzer bir şeyler uçtu" (Abasıyanık, 1984, s.87). Bu ayrıntıyla Sait Faik, her insan gibi Uzun Ömer'in de doyurulmaya muhtaç cinsel arzularının olduğu gerçeğini vurgularken okura da Uzun Ömer'in gelecekteki aşk hayatına dair bir merak unsuru oluşturmuş olur.

Hikâyenin sonunda ise yazar, Uzun Ömer'in babasıyla birlikte Beşiktaş'ta bir evde yaşadığını ifade ettikten sonra ondan bilet alanların akıbetiyle ilgili biraz da esprili bir sonla hikâyesini bitirir: "Akşam olunca Ömer Efendi gişesini kapar. Köprü'nün merdivenlerini uzun, dalgın bir hülya âleminde çıkar... Uzun Ömer'in biletlerinin çoğuna ikramiye rastlamıyor ama küçük ikramiyeler yüzde doksana rastlamış. Hele kendisinden bilet almış hanımlardan ikramiye çıkmayan hiç yokmuş diyorlar. Doğru mu bilmem" (Abasıyanık, 1984, s. 87).

Yöntem

Araştırma Modeli

Makalede ele alınan anlatı metninin incelenmesinde edebî metin anlamlandırması yöntemi kullanılmıştır. Mehmet Kaplan'ın tanımıyla bu yöntem "...dikkati edebî metinler üzerine yöneltmek ve onu oluşturan unsurları, bu unsurların ana fikirle ve birbirleriyle olan münasebetlerini incelemekten ibarettir" (Kaplan, 2019, ss. 11-12). Yazar ve metin ilişkisinden yararlanarak hikâyenin anlam katmanlarına inebilmek ve yazarın kurgu atmosferini keşfetmek temel hedefimiz olacaktır. İncelenen hikâyenin türünün metnin kurgulanışı ve ilerleyişi üzerinden değerlendirilmesi, dönem zihniyetinin ortaya konması, hikâyenin dil ve anlatım özelliklerinin tespiti ve yazarın ortaya koyduğu yazma biçimi ile verdiği mesajların belirginleştirilmesi bu yöntemle ulaşmak istediğimiz diğer hedefler olarak belirlenmiştir.

Evren ve Örneklem

Çalışma araştırma makalesi hüviyetinde olduğundan Sait Faik Abasıyanık'la ilgili literatür çalışması yapılmış elde edilen veriler ışığında yazarın "Uzun Ömer" hikâyesi edebi metin anlamlandırmasının ve içerik analizinin imkanları dahilinde değerlendirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışma araştırma makalesi hüviyetinde olduğundan Sait Faik Abasıyanık'la ilgili literatür çalışması yapılmış elde edilen veriler ışığında yazarın "Uzun Ömer" hikâyesi edebi metin anlamlandırmasının ve içerik analizinin imkanları dahilinde değerlendirilmiştir. Ayrıca Sait Fak'in odağına insanı aldığı gerçeğinden yola çıkarak insanın ontolojik yapısı üzerinde ayrıca durulmuştur. Yine Sait Faik'in hayatın içinde gerçek insanları hikâyelerine konu ettiği bilgisinden hareketle hikâye kişisi Uzun Ömer'in kimliği araştırılmış bu çerçevede dönemin yazılı basın kaynakları da taranarak çalışma metninde Uzun Ömer ile ilgili ulaşılan verilere yer verilmiştir.

Araştırma Etiği:

Bu makale, insan veya hayvanlar ile ilgili etik onay gerektiren herhangi bir araştırma içermemektedir.

Bulgular

Hikâye, bir röportaj zamanı içerisinde soru-cevap üzerine kurulmuş kısa bir zaman kesitini okura yansıtır. Zaman, doğal akışı içerisinde ilerler, geriye ya da ileriye zamansal kırılmalar yoktur. Samimi iki dostun sohbetinin bir yansıması olarak metne yansıyan anlatım sade, içten ve akıcıdır. Hikâyede yabancı sözcüklere pek yer verilmemiş, sıradan insanların konuştuğu günlük dil tercih edilmiştir. Hikâye, hayret uyandıran bir insanın sıra dışı yaşamını tüm gerçekliğiyle okura yansıtır. Hastalık sebebiyle birçok insan, boy kısalığı veya uzunluğu yaşamaktadır. Bu farklılaşma o insanların yaşamını zorlaştırmakta ve diğer insanların hayat akışındaki normalden farklı bir yaşam sürmelerine sebebiyet vermektedir.

Sait Faik, hikayelerinde ele aldığı kişilerle empati kurabilen bu şekilde kurgularına özne olan insanları anlamaya çalışan bir hikayecidir. Bu hikâyede de Uzun Ömer'in çevresel etkilere maruz kalmasını, yalnızlığını, evlenememesini, toplu taşıma araçlarındaki zorluklarını samimi ve onun durumunu içselleştirmiş bir anlatıcı edasıyla okura sunar. Mekân olarak İstanbul, her türlü insanın yaşadığı bir metropoldür. Dolayısıyla nüfusun fazlalığı aykırı insanların görülme olasılığını da arttırır.

Hikâye, baştan itibaren okuru sarar. Çünkü okur, Uzun Ömer'in dramına üzülür ve ona ısınır. Onun yaşamını ve neden bu şekilde uzun olduğunu öğrenmek ister. Yazar, hormonal ve genetik bir arızın Ömer'in boyunun uzamasına sebep teşkil ettiğini ve Uzun Ömer'in diğer insanların dikkatli

bakışları altında verdiği yaşam mücadelesinin zorluklarını okurla gerçekçi bir şekilde paylaşır. Hikâyeyi ilginç kılan unsur aslında Ömer'in dikkat çeken fiziksel özelliğidir fakat Sait Faik, Ömer'in ruhunun inceliği ile onun fiziksel büyüklüğü arasında bir karşıtlık oluşturarak hikâye kahramanının yaşamını okur için daha ilgi çekici kılar. Hikâyede Uzun Ömer, çizgisini hiç bozmadan yaşayan nahif ve çalışkan bir insandır. Müşterilerine hürmetkârdır. Farklılıklarını kabullenmiş yaşama, işiyle insanlarla kurduğu iletişimle bağlanmıştır. Yazar, hikâyede Uzun Ömer'in sosyal iletişimini öne çıkarır. Onu okurla birlikte anlamaya çalışır. Uzun Ömer'in anlattıklarıyla dertlenir, sevinciyle ümitlenir. Bu yönüyle Sait Faik, Uzun Ömer'in yaşamdaki zorluklarını, hüznünü tüm doğallığıyla anlatımına yansıtmayı bilmiştir. Yazar, "portre öykü" temelinde hikâyede çevre tasvirlerinden ziyade kahramanın fiziki ve ruhi tasvirlerine odaklanmıştır: "Alnında ve yüzünde üç, dört tane ben. Burun, kaş, ağız devaynasında insan yüzünün üç defa büyümüşü. Yüzünün hatları gayet yumuşak. Hemen yeni terleyen bıyıkları var" (Abasıyanık, 1984, s. 85). Bunun temel yönelimi ise yazarın bir durum hikâyecisi olarak hikâyenin merkezine Uzun Ömer'in konumlandırılmasıdır.

Hikâyede iyi bir insan olarak okura tanıtılan Uzun Ömer, iç çatışmalar yaşar. Çünkü o sıradan bir insan değildir. Yalnızlık, kıyafet, ulaşım, yatak, evlilik gibi sosyal yaşamın bütün alanlarında zorluklarla karşılaşmakta ve durumunu kendi iç dünyasında sorgulamaktadır. Yazar, Ömer'in dışı vuramadığı bu sorgulamayı "... Tabiatın fena bir oyun oynamak için bu insanı seçmesine karşı isyan duymamak imkânsız" (Abasıyanık, 1984, s. 85). sözleriyle açık eder. Sait Faik, hikâye ile toplumun empati duygusunu sorgulamakta insanların fiziksel farklılıklarıyla dalga geçmenin onları toplumdan ayrı bir varlık gibi görmenin yanlışlığını vurgulamaktadır. Zira Sait Faik'e göre her insanın içinde iyi bir taraf vardır, onu bulup çıkarmak önemlidir. Bu bakış açısıyla yazar okura her insanı sevmek ve her insanı anlamak gerektiği mesajını verir. Hikâye başlığı itibariyle konusunu da yansıtır niteliktedir. "Uzun Ömer" başlığı hikâyede uzun bir insanın yaşamının konu edinileceğini okura haber veren bir başlıktır. Hikâye boyunca Uzun Ömer'in fiziksel, ruhsal ve düşünsel yapısında herhangi bir değişim yoktur. Fakat yazarın, seçtiği konuyla değişimi toplumun farklı özellikleri olan insanlara bakışında yaratmayı amaçladığı varsayılabilir.

Hikâyede yazarın Galata Köprüsünü ve oradaki canlı yaşamı okura anlatması, yaşamın hızlı akışına bir gönderme olarak düşünülebilir. Ayrıca köprüdeki esnafın çeşitliliği ile köprüden geçen insanların çokluğu İstanbul'daki insan profilinin farklılığını da okura aksettiren bir rol oynar. Yazar hikâyede köprüyü: "Şu bizim Galata Köprüsü bir de nerede var acaba? Çin'de var mıdır dersiniz? Berberleri, boyacıları, yemişçileri, sucuları, simitçileri, aşçıları, gazinoları-kunduracıları ile tuhafiyecileri eksik-hatta evsiz barksızlara havadar otelleriyle bir köprümüz vardır" (Abasıyanık, 1984, s. 83). sözleriyle tasvir eder. Ayrıca Sait Faik'in Uzun Ömer'i anlatırken sık sık Galata Köprüsü'nü tasvir etmesi tesadüf değildir. Galata Köprüsü, kalabalıkların karmaşasını üzerinde taşıyan bir nesne konumundadır. Bu yanı sıra köprü, Uzun Ömer'in iç dünyasının karmaşasıyla tutarlı bir örtüşüm gösterir. Zira "Gerek gerçek yaşamda bizlerin gerekse kurgu dünyasında kahramanların iç dünyalarına, onları çevreleyen mekânları ve nesnelere değerlendirerek ulaşmak mümkündür" (Demir, 2011, s. 21). Galata Köprüsü de hem tarihi geçmişi hem karnavalı andıran hareketliliği ile dev cüsseli Uzun Ömer'le beraber hikâyenin en önemli kahramanı konumundadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sait Faik Abasıyanık, koşulsuz insan sevgisini yaşamıyla ve anlatımıyla ortaya koymuş bir hikâyecidir. Tanıklıklarının sanatın estetiğiyle birleştiren yazar, insanın ve hayatın güzelliklerini okura yansıtmayı başarmıştır. Güçlü gözlem yeteneğini duygularıyla harmanlayan Abasıyanık, hayata ayna tutan hikâyeleriyle insan sıcaklığını hikâyelerine sındırmıştır. Kaleminin imkânlarını samimiyeti ve şiirsel diliyle birleştiren yazar "Yazmasam deli olacaktım" felsefesiyle sıradan insanı ve hâllerini her yaşta okura bir durum hikâyecisi kimliğiyle görünür kılmıştır.

Anlatılarının sanatsal yönünü "insan" üzerine kuran Abasıyanık, hikâyelerine konu ettiği insan hâlleri çerçevesinde evrenseli de yakalayabilmiş bir yazardır. Kabul edilebilir ki anlatılar, estetik forma "insan"ı açılmayabildiği ölçüde dahil olurlar. "Uzun Ömer" hikâyesi de yazarın insan sevgisini merkeze aldığı bir durum hikâyesi olarak öne çıkar. Hikâyede serim, düğüm, çözüm bölümleri

bulunmaz. Hikâyenin akışını boyunun anormalliği ile dikkat çeken Uzun Ömer'in hayatı algılayış şekli ve yaşama tutunma çabası sağlar. Okuru şaşırtmaktan ziyade izlenim uyandırmak üzerine kurgulanmış bu hikâyede Sait Faik, okurla kahraman arasındaki bağı iç çözümleme yöntemiyle kurmayı başarmıştır. Durum hikâyesinin bir özelliği olarak mekânların detayına inilmediği hikâyede Uzun Ömer'in tanıtılmasına odaklanılmış "portre öykü" anlayışı öne çıkarılmıştır. Hikâyede Ömer'in normal olmayan boyunu tabiatın ona oynadığı bir oyun olarak değerlendiren Sait Faik, Uzun Ömer'in piyango satıcısı olarak sadece anormal dış görünüşüne ve yalnızlığına odaklanmaz. Onun iç dünyasında keşfettiği ince ruhu açığa çıkararak Uzun Ömer'in insanların içinde kendine bir yer arayışına, umudunu ve yaşama sevincini korumasına dikkatle yaklaşır. Zira hayata tutunmak diğerleriyle ilişkiyi mecbur eder. Ayrıca Ömer'in boyunun uzunluğu üzerinden burnu büyüklere de bir eleştiri getiren yazar, iyiliğe ve insan sevgisine işaret eder. Durum hikâyesinin tüm özelliklerine sahip olduğu tespit edilen eserde yazarın hayatın olağan akışında odaklandığı bir insanı içten bir yaklaşımla hikâyeleştirdiği, dili ve anlatımıyla Türk edebiyatına yeni bir hikâye atmosferi kazandırdığı tespit edilmiştir.

Sanatın zamana tanıklık etme yaklaşımıyla Galata Köprüsü'nde yaşayan Uzun Ömer'i kayıt altına alan ve ölümsüzleştiren yazar, fiziksel arızaları olan insanlara toplumun empatiden yoksun bakış açısına da hikâye ile eleştirilerde bulunur. Hikâye, Uzun Ömer'in yaşamının her zamanki gibi devam ettiğini vurgular şekilde sona erer. Bu hâliyle kendisinden farklı insanlar içinde Uzun Ömer, yalnızlığıyla ve geleceğe dair umutlarıyla dikkat çeker. Hikâye bittiğinde ise Uzun Ömer'i tanımanın mutluluğu ve aynı zamanda o ve onun gibi insanların toplum içinde yaşadıkları sorunların hüznü okuyucuyu uzun süre bırakmaz. Sait Faik Abasıyanık'ın incelenen bu hikâyesi, yazarın toplumdaki dezavantajlı insanları gündeme taşıdığını, onların zorlu yaşam koşullarını görünür kıldığını tespit etmesi bakımından da önemlidir. Yazarın birçok hikâyesinde de göze çarpan bu yaklaşımın araştırmacıların dikkatine sunulması da makalede akademik bir yarar olarak görülmektedir.

Çalışmanın dikkat çeken diğer bir yönü ise Sait Faik'in insanı merkeze alan, insan ve toplum sorunlarını iç içe kurgulayan bir anlayışıyla hikâyeler yazdığının tespitidir. Bu yeni ve insan odaklı yaklaşımın önemi Sait Faik üzerine yapılan diğer çalışmalara da yansımıştır. Cevdet Kudret, "Türk Romanında Hikâye ve Roman" adlı eserinde Sait Faik'in hikâyeye yönelmesinde insanın horlanmasının, insan sevgisinin yok olmasının rol oynadığını vurgularken insan ve çevrenin onun hikâyelerinde özgürce ele alındığının altını çizer. (Kudret, 2016, s.740-776). Necip Tosun da "Öykümüzün Sınır Taşları" eserinde Sait Faik'in sokakları gezerek insan manzaralarını eserlerine konu ettiğini, küçük ama derinlikli durumları ele almayı yeğlediğini vurgular (Tosun, 2016, s.119-122). Olcay ÖnerToy ise "Türk Romanı ve Öyküsü" adlı eserinde Sait Faik'in yolda rastladığı insanların hikâyesini insan sevgisi çerçevesinde kaleme aldığını işaret eder (ÖnerToy, 1984, s.227-231). Bu tespitler, yapılan çalışmada ortaya konan verilerle tutarlılık içindedir. Bu bağlamda Sait Faik'in "Uzun Ömer" hikâyesiyle anlaşılmıştır ki Sait Faik, hikâyelerinde insanı odağına alan insan sevgisini her fırsatta okura sezdirenen kurgudan ziyade yaşamış gerçek kişilerin hikâyesini yazan bir sanatçıdır. Bu nedenle diyebiliriz ki Sait Faik'in diğer hikâyelerinde ele aldığı hikâye kişilerinin araştırmacılar tarafından incelenmesi hem yazarın insanlara bakışının tespiti hem de dönemsel hafızanın geleceğe aktarılması bakımından yararlı olacaktır.

Araştırmacıların Katkı Oranları

Çalışma tek yazarlı olduğu için yazarın katkı oranı %100'dür.

Çıkar Çatışması

Bu çalışmada çıkar çatışması oluşturacak herhangi bir husus yoktur.

Kaynaklar

Abasıyanık, S. F. (1984). *Bütün eserleri tüneldeki çocuk mahkeme kapısı*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.

- Akın S. (2011). *Bir çift ayakkabı*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Aytaç G. (2019). 19. Yüzyıldan günümüze Türk edebiyatında öykü. Ankara: Hece Yayınları.
- Berger, J. (2018). *Görme biçimleri*. Yurdanur Salman (Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Borgna, E. (2020). *Ruhun yalnızlığı*. 6. Baskı, Çeviri: Çilingiroğlu M. M., İstanbul: YKY.
- Demir, A. (2011). *Mekânın hikâyesi hikâyenin mekânı: Türk hikâyesinde mekân (1870-1922 dönemi)*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Frankl, E. V. (2021). *İnsanın anlam arayışı*. Tanju Tatlı (Çev.), Ankara: Phoenix Yay.
- Gemili V. (2018). "Sait Faik'in yalnızlığı ve "küçük insanlar'ı". *Turkish Studies Language / Literature*, 13(12), 177-214. doi: <http://dx.doi.org/10.7827/turkishstudies.13578> ISSN: 1308-2140.
- Geçtan, E. (1990). *İnsan olmak*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- İleri, S. (1975). Türk öykücülüğünün genel çizgileri, *Türk Dili Dergisi*, Türk Öykücülüğü Özel Sayısı 2. Baskı 2008, Tıpkı Basım, Ankara.
- İslam, K. A. (2006). *Cumhuriyet dönemi Türk hikâyesi, Yeni Türk edebiyatı el kitabı (1839-2000)*. Ankara: Grafiker Yayıncılık.
- Kaplan M. (2019). *Hikâye tahlilleri*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kudret C. (2016). *Türk edebiyatında hikâye ve roman*, İstanbul: Kapı Yayınları.
- Moran, B. (2011). *Türk romanına eleştirel bir bakış. I*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Önertoy, O. (1984). *Cunhuriyet dönemi Türk roman ve öyküsü*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Svendsen L. (2019). *Yalnızlığın felsefesi*. İstanbul: redingot Kitap.
- Tosun, N. (2016). *Öykümüzün sınır taşları*. İstanbul: Dedalus Kitap.
- Tosun, N. (2018a). *Modern öykü kuramı*. Ankara: Hece Yayınları.
- Tosun, N. (2018b). *Öykümüzün kırk kapısı*. İstanbul: Dedalus Kitap.
- Tosun, N. (2019). *Edebiyat atlası*. 1. Baskı, İstanbul: Dedalus Kitap.
- Tüzer, İ. (2018). *Fikret ürgüp, deliler dünyasında bir marjinal*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tüzer, İ. (2020). *Anlatı / yorum roman ve hikâye üzerine yazılar*. Ankara: Hece Yayınları.
- Yaşar, M. R. (2007). Yalnızlık. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (1), 237-260.
- Yivli O. (2016). Modern Türk öyküsünde alt türler (1890-1950). *Erdem insan ve toplum bilimleri dergisi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu*, s.70, Haziran 2016, s.85-103

Son Telgraf Gazetesi, (1942, Mart 15). s.3 http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos / GAZETE / son%20telgraf/son%20telgraf_1942 / son%20telgraf_1942_mart_/son%20telgraf_1942_mart_15_.pdf Erişim Tarihi: 03.05.2023

Akşam Gazetesi, (1938, Mart 1). s 5, <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12575/1103>
Erişim Tarihi: 03.05.2023

Topseven, T. (2021, Aralık 8). *Bilecik yarın gazetesi*. <https://www.yarin11.com/bilecikli-uzun-omer>
Erişim Tarihi: 03.05.2023

Extended Abstract

Introduction

Sait Faik Abasıyanık is one of the important representatives of the situation story tradition in Turkish storytelling in the Republican Period. Sait Faik tells the story of Ömer, who is a lottery seller, who has become a hot topic in Turkey with her height, in the story "Long Ömer", dated 1947 in the book "The Child in the Tunnel (1955)". There are no introduction, development and solution sections in the story, which is structured as an interview. Uzun Ömer is not a case; it's a human story. The author begins the story of "Uzun Ömer" with a physical description of Ömer and sentences highlighting the beauty of his character. Sait Faik dealt with Uzun Ömer, who contrasts with the size of his body and the delicacy of his soul, in the naturalness of daily life. His loneliness, the meaning he gave to life, the difficulties he experienced and the attitudes of people towards him form the frame of the story. What stimulates the reader's sense of curiosity in the story is that the hero of the story has a physical structure that cannot be seen everywhere in terms of his height.

From Uzun Ömer's answers, the reader learns that his tall stature is due to a hormonal disease, that he is two meters and twenty-five centimeters, that he has suffered injustices in life, that his heart is soft, that he suffers from loneliness and that he is looking for a suitable wife. Despite his abnormal height, Ömer, who has dreams like every other person, continues his struggle by selling lottery tickets to people, even though he can't find much in life. In this context, the fact that Sait Faik reflects the efforts of disadvantaged people to cling to life on the basis of human love is also emphasized in the study.

Method

Literary text interpretation method was used in the analysis of the narrative text discussed in the article. This method focuses on the relationships between the elements that make up the literary text and the message that the author actually wants to convey. By making use of the relationship between the author and the text, our main goal will be to understand the intention of the author and to explore the different meanings of the story. Determining the type of the text based on the fictionalization of the text and determining the periodical mentality based on the life of the protagonist who is the subject of the story are among the aims of this method.

Since the study is a research article, a literature study about Sait Faik Abasıyanık has been made and in the light of the data obtained, the author's story "Uzun Ömer" has been evaluated within the possibilities of literary text interpretation and content analysis. Again, based on the knowledge that Sait Faik talks about real people in his stories in life, the identity of the story character Uzun Ömer was researched, and within this framework, the written media sources of the period were scanned and the data about Uzun Ömer were included in the study text.

Sait Faik Abasıyanık and the Character of the Story

It is clear that the author, who was determined to bring the subject breadth and comfort to the story, focuses on people with an understanding that does not include an ideological imposition. The people that Sait Faik covers in his stories usually draw attention with their lonely, quiet, unable to hold on, laboring and strange identities. Ömer, the hero of the story "Uzun Ömer", is one of such heroes.

Sait Faik Abasıyanık, who believes that it is the writer's duty to find the person who hides the story inside, asks Uzun Ömer, who is the subject of his story, possible questions that may come to the mind of the reader, away from the patronizing approach. The feeling of loneliness caused by Uzun Ömer's physical difference disturbs him. Because human being as a social being needs a social environment. In the author's close and sincere look at Uzun Ömer in the story, traces of his own

loneliness are also seen. Because Sait Faik has been in conflict with the society throughout his life and has had difficulty in adapting to his environment. This disharmony of Sait Faik shows itself in his works. His loneliness appears as a chosen one, unlike Uzun Ömer's loneliness. This loneliness has been instrumental in bringing the "little human" stories that the author has observed, increasing his attention to the people on the street, to Turkish literature.

Findings

The place where Uzun Ömer's story takes place is the Galata Bridge, one of the landmarks of Istanbul. The story space, where many different professions operate and people from different cultures come and go, presents a colorful, entertaining and equally vibrant structure. Uzun Ömer is undoubtedly the most interesting figure of this structure with his giant size. Even though his height disturbs the comfort of life, Ömer tries to overcome his own difference and hold on to life by working and socializing through his job. Uzun Ömer, who desires to be happy, is a hero who aims to make people happy who knows how to get rid of all their troubles and add meaning to their lives with his work.

Uzun Ömer, who is introduced to the reader as a good person in the story, experiences internal conflicts. Because he is not an ordinary person. Faced with difficulties in all areas of social life such as clothing, transportation, bed and marriage, Ömer questions life with a feeling of loneliness.

Conclusion, Discussion and Recommendations

Uzun Ömer's story also stands out as a situation story in which the author focuses on human love. There are no laying, node or solution parts in the story. Drawing attention to the flow of the story with the abnormality of his height, "Long Ömer's way of perceiving life and his effort to hold on to life provides. As a feature of the situation story, the "portrait story" approach focused on introducing Uzun Ömer in the story, where the details of the places are not elaborated. The author, who recorded and immortalized Uzun Ömer, who lives on the Galata Bridge, with the approach of art to witness time, also criticizes the society's point of view that lacks empathy for people with physical problems.

This analyzed story of Sait Faik Abasıyanık is also important in terms of determining that the author brings the disadvantaged people in the society to the agenda and makes their difficult living conditions visible. Bringing this approach, which is striking in many stories of the author, to the attention of researchers is also seen as an academic benefit in the article.

As it is pointed out in the study, Sait Faik has gained an important place in the Turkish story with his understanding of the story that puts people in the center and tends to the society and the people. The importance of this new and human-oriented approach is also reflected in the works on Sait Faik. In this context, the data reached by Sait Faik's "Uzun Ömer" story has shown that the people in Sait Faik's stories are real heroes who have lived rather than fiction. In this context, the handling of the story characters that Sait Faik deals with in his other stories by researchers will be beneficial both in terms of determining the author's view of people and transferring the periodical social memory to the future.